

ANUL VII

APRILIE 1937

Nr. 4

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea țării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Director : D^R. VICTOR CORBUL, medic-colonel în retragere
Redactor : CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate **aparte**

Ficsarea datei Sărbătorii Paștilor.

Cu toată unificarea calendariului și în consecință și a datei sărbătorilor bisericesci, totuși noi Români, mai ales ortodocșii, aflăm de bine de a face schimbări după placul nostru, cu deosebire cu privire la data sărbătorii Paștilor. Aceste schimbări însă nu se bazează nice pe cercetări noi astronomice, nice pe basă de dogme, ci pe . . . că așa ne place și că totuși să fie un motiv, se aduce ca ceva de o extraordinară însemnătate imprejura-rea că Paștile evreiesci cad în același timp — conform compu- tului cu echinopțiul de primăvară.

Eu cuget că motivarea aceasta e foarte șubredă ; sântenia unei sêrbători nu suferă nimic din cauză că ea cade deodată cu sêrbătorea altor neamuri ! Oare toți ceialalți creștini (catolici, protestanți, reformați etc.) sunt mai puțin creștini, mai puțin credințioși, dacă sêrbătoresc Pașcile așa cum cad, conform echinopțiului, cam în acelaș timp cu cele evreiesci ? . . . nu data face sântenia sêrbătorei, ci credința respectivilor, care cred eu, celor mai mulți le lipsește ; majoritatea servește astăzi altarul numai pentru salariu și mai apoi pentru pensie ! . . . Dupăcât am cettit eu, am aflat că în un sinod nicean s'a stabilit, că *Pașcile sunt a se sêrbători totdeauna în Dumineca primă ce urmează după luna plină după echinopțiul de primăvară* ; dacă este așa, cum poate veni cineva și să ficseză data Pașcilor în duminica primă după a doua lună plină după echinopțiu ?

Să mă ierte orișicine, dar Isus Christos nu a putut invia pentru fiecare popor la o altă dată, așa cum le place unora sau altora a sêrbători Pașcile ; această ficsare separată e mai mult o încălcare a ordinii stabilite ! e ceva ridicol că pentru unii a înviat la 28 Martie, iar pentru alții la 2. Maiu, adecă 5 săptămâni mai târziu ! . . . / Central University Library Cluj

Eu aș propune, cu privire la sêrbătorirea Pașcilor, o soluție, care ar putea fi acceptată de toată lumea creștină și anume : să se ficseză pentru sêrbătorea Pașcilor așa ca și pentru sêrbătorea Nașcerii Domnului (Crăciun) o dată *mai ficsă* — fără a mai apela la echinopțiu — care ar putea fi *Dumineca, ce cade între 14 și 22 Aprilie a fiecărui an.*

Prin ficsarea sêrbătorii Pașcilor la această dată ar resulta următoarele :

1. Pașcile creștine nu ar mai cădea deodată cu Pașcile evreiesci ;

2. Pașcile tuturor creștinilor fiind sêrbătorite la aceeași dată, toate acelea sêrbători, a căror dată e legată de data Pașcilor, de asemenea ar cădea la toți pe aceeași dată și nu s'ar pierde atâtea zile de lucru ca acum ; e o pierdere pentru economia națională.

3. nu ar obveni casul, cam ridicol, că între Rusalii și sêrbătorea S-șilor apostoli Petru și Pavel să fie numai 8 zile interval, așa cum e anul acesta ! . . .

4. Nu s'ar mai întâmpla că Sărbătoarea „Sângeorzul“ (St. Gheorghe) să cadă înainte de Paști, ca acum, la 23 Aprilie ... Casul cu St. Gheorghe e foarte important ! : e știut că la sate, mai ales pe la noi în vechea graniță năsăudeană, sărbătoarea aceasta e o sărbătoare mare. respective are o însemnătate mare ; în această zi se tocmesc servitorii pe acasă și păcurarii la oi pe timpul până la Sânmedru (St. Dumitru) ; tot în această zi se ține însămbratul oilor, adică oile se împreună în boteie mai mari ori în stâne și proprietarii își înseamnă oile ; fiecare are semnul său de fier, care se roșește în foc și se aplică oilor spre a le cunoaște. Mai departe e o mare sărbătoare și prin aceea că cei ce tocmesc servitori și păcurari, pe acestia precum și pe cei ce ies din serviciu îi ospetează cu mâncări și beuturi mai alese ; acum fiind St. Gheorghe înainte de Paști, adică în Postul mare, ar trebui să le deie mâncări de post și dacă le-ar da, acel om ar deveni de rîsul lumii, iar angajații l'ar lua în batjocură! .

5. În fine chiar și timpul e mai favorabil că în Martie.

Tot după atari computuri neintemeiate mai acum vreo 2 - 3 ani Paștile au căzut pe 1 Maiu, adică deodată cu Sărbătoarea Muncii, sau mai bine zis cu ziua comunistilor, căci să mă ierte toată lumea, dar astăzi ziua Muncii, de cele mai multe ori, nu mai este, cece a fost în trecut : o zi de petrecere și veselie pentru toată lumea, toți ieșiau la iarbă verde, la pădure și acolo se petrecea în linisce ; astăzi să adună mai întâiu la club, în oraș, se țin vorbiri contra Statului, contra ordinii publice, iar după ce ies afară din nou vorbiri cu miros de peste graniță, cu stegulețe internaționale, în costume de anumite culori, apoi certe bătăi, chiar și omoruri : (în un an a fost împușcat în pădurea Hoia un căpitan de jandarmi) iar sara o sumedenie de oameni beți, etc. cam așa decurge astăzi ziua Muncii.

Chiar anul acesta avem sărbătoarea Paștilor în ziua de 2 Maiu ; Sâmbătă în 1 Maiu fiind ziua Muncii negustorii au cerut guvernului, ca să schimbe ziua Muncii pe 4 Maiu, căci altminterlea fiind prăvăliile etc. închise 3 zile după oltă au pierderi mari, dar chiar și lumea nu se poate aproviziona pe 3 zile ; guvernul a promis, dar ce să vezi ? unii muncitori streini de neamul nostru, comuniști, nu vreau să scie nimic de Paștile românesci, ci zic că 1 Maiu a fost ficsată ca ziua Muncii de inter-

naționala nu știu care, deci trebuie să se țină pe 1 Maiu ! ca și cum la noi în țară ar ordona internaționala ! acum o să vedem ce va face guvernul ? să sperăm, că va fi așa de conștient, ca se-și aducă la ordine ! . . . forurile bisericesti ar trebui să insiste și ele în acest sens pe lângă guvern !

Eu cuget că capii bisericilor românești ar trebui să se pună în înțelegere cu capul bisericii catolice, cu Pontificatul roman, ca să se convoace un sinod ori conciliu al tuturor creștinilor pentru a stabili din nou data sărbătorii Paștilor în sensul de mai sus ; cred că o înțelegere în privința aceasta nu ar fi așa de grea și ar fi binevenită pentru toți creștinii ! . . .

Mania întrebuirii cuvintelor streine . . .

În gazetele din capitală nu poți citi un șir fără a întâlni cuvinte streine, unele de cel mai prost gust : „credit meșteșugăresc“, „beteșuguri“, „alcătui“, „igrasie“, „terenuri impaludate“ etc. cașicum limba noastră nu ar avea pentru ele cuvinte frumoase românești ! . . . și apoi cine dintre oamenii de la sate mai pricepe aceste cuvinte ? . . .

Domnilor gazetari, sunteți în restanță cu Dicționarul Academiei Române ! nu ați aflat încă cuvântul „cheart“ ori „chert“, folosit în unele sate din județul Sălaj de către românii de pe acolo, pierduți printre unguri ? acest cuvânt de origine maghiară, e folosit în loc de cuvântul românesc „grădină“. Ce frumos ar mai suna, d. e. „meșteșugarii din Blagoslavele tămăduși de beteșugul lor au alcătuit pe terenul impaludat un cheart de zarzavat ?

Eu aș ruga pe dl Prof. Univ. Dr. S. Pușcariu, ca să deie un comunicat, că atari cuvinte nu sunt luate în dicționar pentru a fi întrebuite în scrisul șilnic, ci numai pentruca Dicționarul să fie complet, adică să conțină tot ceia ce se aude în toate ținuturile românești, căci altminterea în 2-3 ani nu ne vom mai recunoaște limba ! . . .

